

Natuur rond het Markdal

Info: 06-40007219

HELP! Een Rode Amerikaanse Rivierkreeft!

‘Gesignaleerd in mijn tuin: Amerikaanse Rode Rivierkreeft!’ schreef een wijkgenoot op de Buurt-WhatsApp. ‘Ik schrok me een hoedje van dat zwarte beest met die vurige poten. Wat moet je daarmee doen?’ vroeg ze. ‘Vangen en in de pan gooien. Heerlijk!’ reageerde een buurvrouw. Op foto’s ziet de kreeft er inderdaad angstaanjagend uit met zijn rode scharen. Daarom maar eens even googelen wat voor vlees we hier in de kuip hebben en of er problemen zijn met deze ‘exoot’ uit Amerika, dacht ik.

Wat bleek: “Omdat de Europese (inheemse) rivierkreeft door een combinatie van overbevissing, watervervuiling, kanalisatie van beken en rivieren, maar vooral door de uitbraak van de kreeftenpest vrijwel volledig uit Nederland verdwenen is, zijn, ter compensatie, Amerikaanse kreeftensoorten naar ons land gehaald. Door wie is niet geheel duidelijk, maar waarschijnlijk vis -en kreeftliefhebbers. De nieuwe soorten verspreiden zich razendsnel en zetten de onderwaternatuur op zijn kop. We hebben in West Brabant te maken met maar liefst zes verschillende soorten en bovendien de Chinese evenals Japanse wolhandkrabben. Vooreerst is belangrijk te weten dat het om nieuwkomers gaat, die in principe geen natuurlijke vijand hebben en dus naar believen zich vermeerderen. Al plantenend

‘Meer ven’ in Mastbos. Bossen worden weer natter, Zoals van oorsprong.

woelen ze de bodem om en dat kan leiden tot vertroebeling van het water met als gevolg afsterven van de watervegetatie. De Gevlekte Amerikaanse rivierkreeft heeft ook nog eens de onhebbelijkheid om grote gangenstelsels te maken wat oevers en waterkeringen minder stabiel maakt. Als klap op de vuurpijl hebben ze bovendien een negatief effect op amfibieën en vissen”.

Maar... de kreeftensoep hoeft nu ook weer niet heter te worden gegeten dan ze wordt opgediend. Het blijkt dat exotische rivierkreeften de laatste jaren door andere dieren steeds vaker worden ontdekt als smakelijk voedsel. Bijvoorbeeld door snoeken, snoekbaars, baars, paling en karper, maar ze worden ook gegeten door vogels zoals de blauwe reiger en de fuut. Muskusratten en bruine ratten lusten ook wel een kreeftje. En niet te vergeten de mens!

Onbeantwoord blijft de vraag hoelang eigenlijk de inheemse rivierkreeft zich al in onze wateren bevindt: ofwel wanneer werd deze soort van exoot tot inheems?

*Tijd van de Boomvalken, ook bij Merkske.
Foto Ria Lambregts.*

Over Kreeften en Krabben:

Krabben en kreeften lijken in talloze opzichten op elkaar. Het zijn allebei schaaldieren met tien poten en twee scharen. In principe leven beiden in zout water, maar enkele soorten hebben zich aangepast aan zoet water. Tussen de twee diersoorten zijn naast overeenkomsten ook meerdere verschillen op te merken. Krabben leggen bijvoorbeeld meer eieren (vijfhonderd tot twee miljoen per keer) dan kreeften (vijftig tot enkele honderden per keer). Hoe groter de krab/kreeft hoe meer eieren. Belangrijk verschil is ook dat het lichaam van een kreeft er anders uitziet omdat zijn poten recht naar voren gepositioneerd zijn en bij de krab

deze opzij staan Hierdoor lopen ze verschillend. Zo loopt de krab zijwaarts en de kreeft recht vooruit. Tot slot is interessant te melden dat de krab gemiddeld 8 tot 13 jaar oud kan worden met uitschieters naar 40 jaar. De krab overlijdt meestal omdat hij te lang boven water ligt (op het strand). De kreeft kan wel 70 jaar worden. Ze gaan meestal dood aan uitputting tijdens het vervellen.

Als we alles bij elkaar optellen en aftrekken, hebben we dan een probleem met deze ‘invasieve exoten’? Is de natuur niet altijd onderhevig aan verandering en lost zich de evenwicht verstoring vanzelf wel weer op? Wat ik ook google, een antwoord op deze vragen blijft internet mij schuldig. Men spreekt wel over allerlei vormen van aanpak, maar niets doen zit daar niet bij. Wel weet ik dat de nieuwe kleurrijke dieren met hun rode scharen en soms zijwaartse loop een vervaarlijke impact op je gemoed kunnen hebben. Ik snap dus wel dat mensen zeggen: HELP!

Dorine Verheijden-Lels, bestuurslid Natuur en Milieuvereniging Markkant Breda

Markandalletjes

* Zomert het zoals vroeger? Maakt niet uit, gewoon genieten NU!

* Markdal kleurrijk met geel Jacobskruiskruid, paarse Kattenstaarten, rammelende Ratelaars, geurende Munt. Kijk maar. En woningnood is groot, veel naaktslakken.

* Speciaal op zondagmiddagen Natuurtuin Oranjepolder open. 13-16u. Met waterdierpjes. Domienweg 9. Oosterhout. IVN Mark&Donge.

Ambachtelijk hooien door SBB bij Mastbos!

* Will Antens geniet van negenendertig ! jonge ooievaars in Markdal bij Galders Vonderpad. Jongeren verzamelen voor uitje naar Spanje. Net als ... ? Volwassen uivers volgen maand later. Da's toch anders.

* Voorstel aan dorpsraad voor plaatsing nestpaal voor ooievaars in nieuwe Galderse Markdal natuur. Nieuwe fietsbruggen daar worden al vaak beklommen!

* Insectenwandeling Strijbeekse Heide. Zondagmiddag 11 augustus. 13u30-15u30. Zoonanbidders, bestuivers, kriebelbeestjes, vliegende Hertentjes, basis van kringloop, om te koesteren of te griezelen? Aanmelden. Website IVN Mark&Donge.

* Appelboompjes in tuin laten rijpe appels vallen. Lekker voor vogels, muizen, slakken of toch appelmoes? Primeur appelmoes is geslaagd, burens, vrienden, familie zullen het "moesen"! Tuin is écht voedselbosje!

* Wat meer Scholeksters? Margriet Mulders meldt jongen bij burens in Ulvenhout op garagedak met grind. Ouders leren jongen vliegen door ze het dak af te duwen. Daarna samen leerzaam op zoek naar voedsel in het gras!

* Meer Boomvalken te zien bij Merkske, Strijbeek, Mastbos, net als Wespentieven. Meldt Lieneke Steijn.

* Geniet van vakantie, waar ook ter wereld.

Joop van Riet – natuurgids IVN Mark&Donge